

XLII.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Anlæg og Drift af private Jærnbaner.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 14de Marts 1894.)

Det foreliggende Lovforslag staar for saa vidt i Forbindelse med det af Folketinget i forrige Rigsdagsamling vedtagne Forslag til Lov om Meddelelse af Eneret til Anlæg og Drift af forstellige Jærnbaner (der findes høstrøkt som Bilag 1.), som Indholdet af Regeringsforslagets §§ 1—7 i alt væsentligt stemmer med de tilsvarende Bestemmelser i Folketingets Forslag. Det tør derfor antages, at disse Paragraffer, saafremt de maatte vinde Landstingets Tilslutning, ikke ville volde videre Banstæklighed under Lovforslagets fortsatte Behandling.

Som Forslagets hele Indretning udviser, tilsigter det at fastslaa almindelige Regler for de Vilkaar, paa hvilke der fremtidig vil kunne meddeles Koncessioner paa Anlæg og Drift af de private Jærnbaner, til hvis Anlæg Lovgivningsmagten giver sit Samtykke, og for Størrelsen af det Tilskud, der under de i Forslaget satte Betingelser vil kunne ydes af Statskassen til Anlægene, for saa vidt der ikke for enkelte Baners Bekommende gøres Afvigelser fra de almindelige Regler.

Ligesom det kun kan billiges, at Anvendelsen af fælles almindelige Regler for Anlæg og Driften af private Baner søges gennemført, saa vidt saadant overhovedet er muligt paa dette Omraade, saaledes har det sam Le de Udvalg forment — Fler tall et

dog kun med det nedenanførte Forbehold — at burde anbefale Landstinget med en lidet indgribende Ændring at vedtage Paragrafferne 1—7. Vel have nogle af Udvalgets Medlemmer næret Betænknelighed ved det almindelige Tilfagn om, at der til Anlæg af private Jærnbaner vil kunne ydes af Statskassen det — bortset fra Skagen—Frederikshavn-Banen — hidtil ukendte store Tilskud af den halve til Anlæget anvendte Kapital. Naar imidlertid henses til, at Lovforslaget fastholder den hidtidige Regel, at Anlæget af enhver privat Jærnbane fordrer særskilt Samtykke af Lovgivningsmagten, at Forbudet mod, at nogen Del af den anden halve Anlægskapital tilvejebringes ved Optagelsen af Prioritetslaan eller ved Udstedelsen af Fortrinsaktier, indeholder en god Garanti for, at private Baner ikke ville blive anlagte uden efter en moden Overvejelse af de paagældende kommunale Autoriteter, der enten helt eller dog for den aldeles overvejende Del ville have at tilskyde de fornødne Midler, samt at Statskassen faar lige Andel med de øvrige Bidragydere i ethvert Overskud af Driften, saa at Interessen i den bedst mulige Drift paa begge Sider bliver fælles, har man ment at kunne lade de formeldte Betænkneligheder falde.

Som ovenfor antydet, maa dog Fler tall et (Ahlfeldt-Saurvig, Breinholt, Moltke,